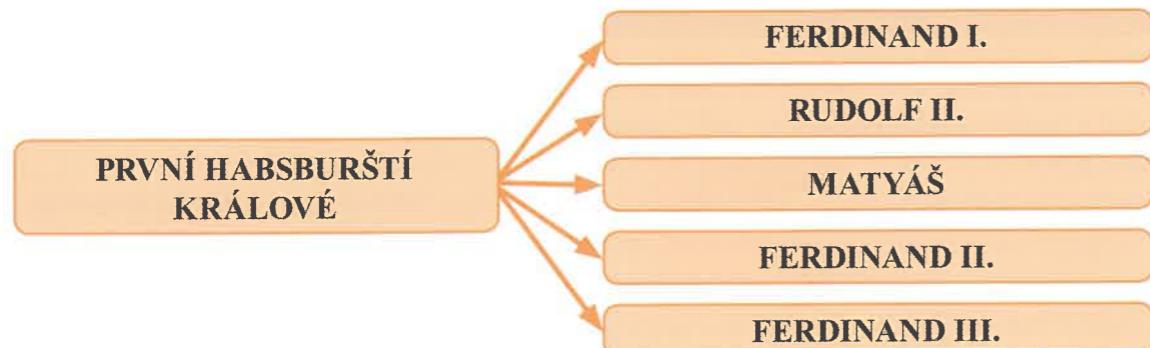

1. HABSBURKOVÉ NA ČESKÉM TRŮNĚ

HABSBURKOVÉ NA ČESKÉM TRŮNĚ

FERDINAND I. (vládl 1526–1564)

Ludvík Jagellonský zemřel bez dědice, a tak museli čeští stavové nového krále opět volit. Z možných kandidátů byl vybrán Ferdinand z rakouského rodu Habsburků, který se zavázal potvrdit a zachovávat všechna privilegia stavů. Roku 1526 tak získali český a uheršský trůn rakouští Habsburkové.

1 Jedná z mincí, kterými se u nás za Ferdinanda I. platilo, se posměšně říkalo „hubáček“. Panovník byl na ní vyobrazen z profilu, takže vynikal jeho povislý spodní ret.

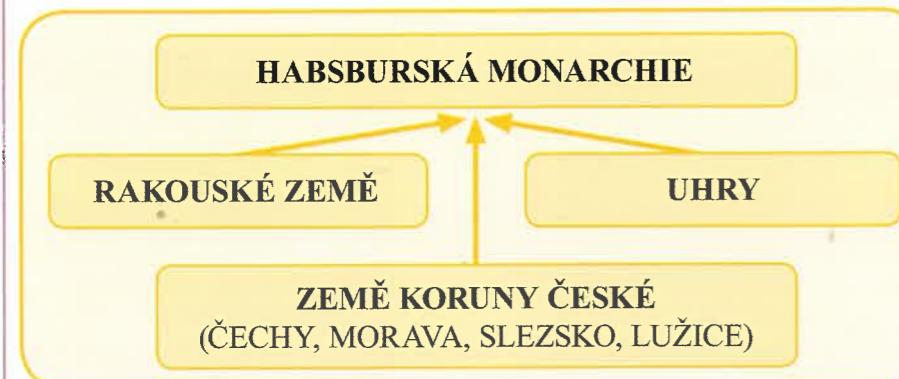
2 Zopakujte si, co bylo měřítkem pro rozdelení příslušníků šlechty a měšťanů do jednotlivých stavů po husitské revoluci. Řekněte, kdo k jednotlivým stavům patřil.

3 Ferdinandův starší bratr Karel byl španělským králem, vládl také v Nizozemí a stal se i císařem Svaté říše římské. Habsburkové tak byli v 1. polovině 16. století nejmocnějším panovnickým rodem v Evropě.

Ferdinand I. se projevil jako velice schopný a vzdělaný vladař. Nebyl pouze českým králem a rakouským arcivévodou. Zanedlouho se chopil vlády také v Uhrách, a položil tak základ habsburské monarchie. Přijetí uheršské koruny však pro Ferdinanda znamenalo bránit Uhry před Turky.

4 Vojenských akcí proti Turkům se v Uhrách účastnily i skupinky zde usazených Romů. První zprávy o Romech na našem území přináší kroniky z roku 1416. Mohutnější pronikání Romů z Uher do Čech a dále na západ se však uskutečnilo až na počátku 16. století. Romové byli vytlačováni Turky. Čeští a moravští starousedlíci se k nově příchodním Romům chovali s nevraživostí a nedůvěrou a snažili se je ze země vyhostit.

Kde si Turci v 15. století založili svoji říši a jak se nazývala?

Znak Habsburků

Ferdinand I. vyobrazený jako mladík

Autor vystihl typické dědičné rysy Habsbursků: povislý spodní ret a výrazný nos.

Vyobrazení tzv. janičářů, kteří byli nejlepší částí tureckého vojska
Výchova técto vojáků trvala 14 let.

OSLABENÍ MOCI STAVŮ

Přes původní sliby začal Ferdinand omezovat v Čechách výsady stavů, které se od svého vzniku až do této doby dělily o moc s králem. Proto zřídil ve Vídni ústřední úřady, do kterých sám jmenoval úředníky. Tyto úřady podléhaly jenom panovníkovi. Ferdinand se snažil nadřazovat je úřadům zemským. Usiloval tak o vybudování silného státu, v němž by vše řídil jen panovník.

Bohaté České království znamenalo pro panovníka důležitý zdroj financí. Ferdinand je potřeboval na válku s Turky. Proto vypsal vyšší daně. To vyvolalo odpor šlechty a měst, které proti němu vytvořily stavovskou opozici.

Vysvětlete slovo opozice a uveďte nějaký příklad z historie i ze současnosti.

Aby posílil katolickou církev, přivedl Ferdinand do Prahy jezuité a obnovil i pražské arcibiskupství, které zaniklo za husitských válek.

Jezuité byli novým církevním řádem, založeným španělským řeholníkem Ignácem z Loyoly. Jejich úkolem bylo získávání nových katolických věřících v zámořských koloniích. Díky jejich činnosti se tam mezi domorodci šířila vedle katolického náboženství i vzdělanost. Jezuitům se také podařilo navrátit ke katolické církvi řadu evropských protestantů.

Ignác z Loyoly [lojoly] přijímá od papeže schválený řád pro jezuité

RUDOLF II. (vládl 1576–1611)

Jedním z nejznámějších českých králů byl Ferdinandův vnuček Rudolf II. Jako jediný z habsburských panovníků přesunul centrum habsburské říše z Vídně do Prahy. Rudolfův panovnický dvůr dodal Praze a Čechám na významu.

Rudolf II. byl velkým mecenášem učenců a umělců. Za jeho vlády pobývali na hradě význační astronomové Tycho Brahe a Jan Kepler. Své pokusy prováděli na císařském dvoře Rudolfem placení alchymisté. (O alchymii více na str. 111.) Do Prahy přijížděli nejen velcí umělci té doby, ale i různí šarlatáni, kteří hledali elixír života či kámen mudrců. S jeho pomocí chtěli měnit kovy ve zlato.

Vysvětlete, čím se zabývá astronomie a co je alchymie.

Císař a král Rudolf II.

Rudolf II. ve společnosti astrologů, astronomů, alchymistů a dalších učenců (obraz Václava Brožíka z 2. pol. 19. stol.)